

Dansk Skotøjarbejder-Forbund. Statistik over Løn- og Arbejdsforhold 1901. Ved Cand. mag. N. P. JENSEN, Fuldmægtig i Statens Statistiske Bureau. Aarhus 1902. (130 S.).

Ligesom tidligere Snedkerforbundet og Smede- og Maskinarbejderforbundet har nu ogsaa Dansk Skotøjarbejderforbund offentliggjort en Statistik over Fagets Løn- og Arbejdsforhold. Efter den paa Forbundets Kongres i 1900 tagne Bestemmelse blev der tilstillet hvert enkelt Medlem en lille Bog, der var indrettet til Uge for Uge i Aaret 1901 at optage de Oplysninger om Arbejds-løn, Arbejdstid, Antallet af arbejdsledige Dage osv., som man ønskede at inddrage under den statistiske Opgørelse. Af ca. 3000 udsendte Bøger kom omtrent 1400 tilbage i udfyldt Stand — et Resultat, der maa siges at være al Ære værd, i Betragtning af den Ulejlighed, der er forbunden med at føre saadanne Bøger.

Ved Bearbejdelsen, der er foretaget af Fuldmægtig i Statens Statistiske Bureau N. P. Jensen, er der gennemført en stærk Deling af Materialet. Ikke alene er der sondret mellem mandlige og kvindelige Arbejdere, mellem Arbejde paa Tidløn og paa Akkord, mellem Fabrikarbejdere og Haandarbejdere samt mellem Hovedstads- og Provinsarbejdere — alt dette er selvfølgelig —, men Delingen er ført endnu langt videre, saaledes er der foretaget en faglig Gruppering, hvorigennem man faar særlige Oplysninger om ikke mindre end 23 forskellige Arbejder-Brancher indenfor Skotøjarbejderfaget, ofte med de særeste Benævnelser som Durchnejere, Hælefræsere, Kransepaa-slaaere, Nedgnidere, Pindere, Standsere osv. Hvad den geografiske Deling angaar, meddeles der specielle Oversigter for omtrent en Snes Købstæder og et Par større Landsbyer, hvorfra der forelaa et mere omfattende Materiale. Endelig er der for Hovedstadens Vedkommende givet særlige Tabeller for 12 Skotøjsfabriker, der opføres med Navn og Adresse.

Denne stærke Udpensling af Stoffet kan maaske se noget mærkeligt ud; man spørger sig selv, om vel Nyttens

Dansk Skotøjarbejder-Forbund. Statistik over Løn- og Arbejdsforhold 1901. Ved Cand. mag. N. P. JENSEN, Fuldmægtig i Statens Statistiske Bureau. Aarhus 1902. (130 S.).

Ligesom tidligere Snedkerforbundet og Smede- og Maskinarbejderforbundet har nu ogsaa Dansk Skotøjarbejderforbund offentliggjort en Statistik over Fagets Løn- og Arbejdsforhold. Efter den paa Forbundets Kongres i 1900 tagne Bestemmelse blev der tilstillet hvert enkelt Medlem en lille Bog, der var indrettet til Uge for Uge i Aaret 1901 at optage de Oplysninger om Arbejds-løn, Arbejdstid, Antallet af arbejdsledige Dage osv., som man ønskede at inddrage under den statistiske Opgørelse. Af ca. 3000 udsendte Bøger kom omtrent 1400 tilbage i udfyldt Stand — et Resultat, der maa siges at være al Ære værd, i Betragtning af den Ulejlighed, der er forbunden med at føre saadanne Bøger.

Ved Bearbejdelsen, der er foretaget af Fuldmægtig i Statens Statistiske Bureau N. P. Jensen, er der gennemført en stærk Deling af Materialet. Ikke alene er der sondret mellem mandlige og kvindelige Arbejdere, mellem Arbejde paa Tidløn og paa Akkord, mellem Fabrikarbejdere og Haandarbejdere samt mellem Hovedstads- og Provinsarbejdere — alt dette er selvfølgelig —, men Delingen er ført endnu langt videre, saaledes er der foretaget en faglig Gruppering, hvorigennem man faar særlige Oplysninger om ikke mindre end 23 forskellige Arbejder-Brancher indenfor Skotøjarbejderfaget, ofte med de særeste Benævnelser som Durchnejere, Hælefræsere, Kransepaa-slaaere, Nedgnidere, Pindere, Standsere osv. Hvad den geografiske Deling angaar, meddeles der specielle Oversigter for omtrent en Snes Købstæder og et Par større Landsbyer, hvorfra der forelaa et mere omfattende Materiale. Endelig er der for Hovedstadens Vedkommende givet særlige Tabeller for 12 Skotøjsfabriker, der opføres med Navn og Adresse.

Denne stærke Udpensling af Stoffet kan maaske se noget mærkeligt ud; man spørger sig selv, om vel Nyttens

deraf staar i rimeligt Forhold til den Møje og Bekostning, der er anvendt derpaa. Det maa dog ikke glemmes, at et Arbejde som dette bør ses fra et noget andet Synspunkt end det almindelige statistiske; de lange Rækker af smaa, ganske ens formede Tabeller, hvoraf mange kun omfatte en enkelt eller nogle faa Arbejdere, virke vel trættende paa den ikke-fagkyndige Læser, men de have utvivlsomt deres gode Mening lige overfor Undersøgelsens faglige Formaal. Og i mange Tilfælde maa det ogsaa erkendes, at Stoffets stærke Deling — ogsaa fra et rent statistisk Synspunkt — retfærdiggøres af selve de Resultater, der fremkomme. Paa enkelte Punkter kunde man endog ønske, at Materialet havde givet Midler til en yderligere Uddybning. Naar der saaledes paa en af de københavnske Fabriker arbejdede 20 »Pindere« med en gennemsnitlig Aarsfortjeneste af 905 Kr., paa en anden Fabrik 13 Pindere med 1519 Kroners Fortjeneste, spørger man uvilkaarlig, hvori Grunden til denne Forskel skal søges. Begge Steder arbejdedes paa Akkord, og begge Steder var Arbejdstiden gennemsnitlig 9,2 Timer daglig. Paa den første Fabrik var der ganske vist 33 arbejdsledige Dage, paa den sidste kun 18, men selv om der tages Hensyn hertil, bliver der dog en Forskel i den gennemsnitlige Fortjeneste pr. Arbejdsdag af næsten 2 Kr. (fra 3 Kr. 35 Øre til 5 Kr. 33 Øre). Hvad begrundes denne Forskel? Herpaa gives intet Svar, og et saadant kan ikke gives paa Grundlag af det tilstedeværende Materiale. Formodentlig er »Pindere« og »Pindere« to forskellige Ting, og den Fabrik, der betaler 5 Kr. 33 Øre pr. Arbejdsdag, tilvirker maaske meget fine Varer, hvortil kræves en særlig udvalgt, mere end almindelig dygtig Arbejderstab.

Størst Udbytte har den ikke-fagkyndige Læser af de sammenfattende Oversigter, hvormed Bogens Tabelafdeling slutter, og hvor bl. a. Oplysningerne om Aarslønnen ere kombinerede med Arbejdernes Alder og Civilstand. Af stor Interesse er ogsaa de her meddelte Oplysninger om Udgiften til Husleje, der i Bogens Tekstafsnit suppleres

med en Oversigt over Boligernes Størrelse (Antal Værelser). Af 499 gifte Skomagersvende (eller rettere: Skotøjsarbejdere) i København boede 22 i 1 Værelses Lejligheder (gennemsnitlig aarlig Lejeværdi 139 Kr.), 347 i 2 Værelses Lejligheder (à 202 Kr.), 126 havde 3 Værelser (à 310 Kr.) og 4 Familjer beboede 4 Værelses Lejligheder (à 384 Kr.). I Provinsbyerne boede 5 Familjer i 1 Værelses Lejligheder (69 Kr.), 144 havde 2 Værelser (128 Kr.), 50 havde 3 Værelser (159 Kr.) og 2 havde 4 Værelser (252 Kr.). Der er i denne Opgørelse kun medtaget de af de paa-gældende Familjer virkelig benyttede Rum, idet man har fradraget fremlejede Værelser og samtidig formindsket Udgiften til Husleje med det Beløb, der er tilbagevundet ved Fremlejen.

Alt i alt har saavel dansk Skotøjarbejder-Forbund som Bearbejderen Ære af den lille Bog, og det maa ønskes, at ret mange Arbejderorganisationer ville følge Eksemplet. Helst burde disse Fagmonografier udarbejdes efter en fælles Plan, saa at der blev Mulighed for Sammenligninger Fag og Fag imellem.

Adolph Jensen.

Litteratur-Notitser.

— Det norske Landbrugs Udvikling i den senere Tid er Titelen paa et lille Skrift af Landbrugsdirektør J. Smitt. Oversigten omfatter i det væsentlige Tiden efter 1896; den giver i korte Træk, med Benyttelse af de foreliggende statistiske Data, et anskueligt Billede af Landbrugets Udvikling i de sidste Aar.

— Det københavnske Malerlav, som i Fjor havde bestaaet i 280 Aar, har faaet sin Historiograf i Industriforeningens Sekretær R. Berg. Det interessante og pyntelige Skrift, der er udgivet af Lavets Oldemand, Hof-Dekorationsmaler Vilh. Hansen, bærer Titelen: Maler-